

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 23 oktober 2018 met nummer RvVb-A-1819-0220
in de zaak met rolnummer 1617-RvVb-0639-SA

Verzoekende partijen	<ol style="list-style-type: none">1. mevrouw Marie Pascale BELPAIRE2. de heer Benoit DELLA FAILLE DE LEVERGHEM3. de heer Paul VANDER ELST <p>vertegenwoordigd door advocaat Pieter JONGBLOET met woonplaatskeuze op het kantoor te 3010 Leuven, Oude Diestsesteenweg 13</p>
Verwerende partij	<p>DE GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het departement RUIMTE VLAANDEREN, afdeling Vlaams-Brabant</p> <p>vertegenwoordigd door advocaat Dirk DE GREEF met woonplaatskeuze op het kantoor te 1700 Dilbeek, Eikelenberg 20</p>

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 4 mei 2017 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 16 maart 2017.

De verwerende partij heeft aan het Agentschap Wegen en Verkeer een stedenbouwkundige vergunning verleend voor wegeniswerken N3: aanleg van fietspaden en vernieuwen van wegdek en kappen en herplanten van bomen op de percelen gelegen te 1950 Kraainem, Tervurenlaan zn en 3080 Tervuren, Albertlaan zn, Brusselsesteenweg, Hofkensstraat zn, Hoogvorstweg zn, Tervurenlaan zn en Vrijwilligerslaan zn, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie D, sectie G, sectie I en sectie K zonder nummer.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De Raad verwerpt met een arrest van 24 oktober 2017 met nummer RvVb/S/1718/0180 de vordering tot schorsing.

De eerste en tweede verzoekende partij dienen een verzoek tot voortzetting in.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De verzoekende partijen dienen een wederantwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 28 augustus 2018.

Advocaat Pieter JONGBLOET voert het woord voor de verzoekende partijen. Advocaat Dirk DE GREEF voert het woord voor de verwerende partij.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

Het Agentschap Wegen en Verkeer dient op 28 september 2016 bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor “wegeniswerken op de N3 Tervurenlaan, vanaf rotonde Jazzfontein tot aan het vierarmenkruispunt (R0)” op de percelen gelegen te Tervurenlaan 3080 Tervuren – 1950 Kraainem.

De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Leuven’, vastgesteld met koninklijk besluit van 7 april 1977, in natuurgebied, parkgebied en een zone voor bestaande hoofdverkeerswegen.

De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Halle-Vilvoorde-Asse’, vastgesteld met koninklijk besluit van 7 maart 1977, in natuurgebied en een zone voor bestaande hoofdverkeerswegen.

De percelen liggen ook binnen de grenzen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, ‘afbakening van het VSGB en aansluitende open ruimte gebieden’, definitief vastgesteld op 16 december 2011.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 10 november 2016 tot en met 9 december 2016, wordt een bezwaarschrift ingediend.

Het Agentschap voor Natuur en Bos adviseert op 7 november 2016 gunstig:

“ ...

Bespreking

De werken voorzien in het aanleggen van fietspaden en het vernieuwen van de wegenis op de Tervurenlaan tussen de rotonde Jazzfontein en het Vierarmenkruispunt. Aan de rotonde zijn aanpassingswerken voorzien om de veiligheid van de fietsers te verhogen. Het kruispunt met de Brusselsesteenweg wordt volledig heringericht eveneens om het comfort en de veiligheid van de zachte weggebruiker te verhogen en de doorstroming van het verkeer te verbeteren.

Het project werd meermaals met de aanvrager besproken en er is eveneens overleg geweest op het terrein. Het volgende werd overeengekomen:

- *Voor het traject grenzend aan het Zoniënwood is het niet de bedoeling om het bestaande talud tussen wegberm en bos aan te passen. Dit betekent dat er geen permanente impact of inname is op het habitatrictlijngebied. Alleen tijdens de werken zal er tijdelijk een beperkte verstoring zijn langs de bosrand. Er is geen passende beoordeling vereist.*
- *De nieuw aan te planten laanbomen worden korter bij de bosrand aangeplant. Aan de zuidkant van de Tervurenlaan betekent dit dat ze min of meer op de schouder van het talud zullen staan. Aan de noordzijde schuiven ze een beetje op richting tramlijn.*

- Voor het achterliggende bos is een hakhoutbeheer van de eerste rij bomen zeker passend in het beheerplan, waarin het invoeren en beheren van meer bosranden een belangrijke doelstelling is. De meeste bomen in die eerste rijen zijn trouwens natuurlijke zaailingen die veeleer uitgegroeid zijn door een gebrek aan beheer dan door een goede uitvoering ervan. Slechts hier en daar is er één enkele boom die beter behouden kan blijven als mooi ontwikkelde overstaander, maar dit is combineerbaar.
- Voor het deel tussen de Broekstraat en de Jazzfontein, waar het ANB ook eigenaar is van een aantal beboste percelen, geldt in feite hetzelfde. De laan werd aangelegd als een parklandschap zowat 120 jaar geleden. De laatste 40 jaar werd ze niet meer als zodanig onderhouden, met als gevolg dat een aantal struiken met een oorspronkelijk decoratieve rol uitgegroeid zijn tot een soms storend element, hoewel ze essentieel zijn/waren in het landschapsbeeld. En anderzijds zijn vele bomen, zoals steeds in parksituaties, na zowat 100 jaar tegen hun 'houdbaarheidsdatum' aan, takelen af, worden één na één verwijderd maar worden zelden of nooit vervangen.
- Bij het vervangen van de zieke paardenkastanjes een 10-tal jaar geleden heeft men enkele 'getuigenbomen' laten staan. Deze bomen zijn in slechte conditie en kunnen ook best vervangen worden.

De bestaande bomen (witte paardenkastanje) worden gerooid en vervangen door rode paardenkastanje (*Aesculus x carnea* 'Plantierensis'). Deze cultuurvariëteit wordt net als de andere *A. carnea* cultivars niet aangetast door de paardenkastanjemineermot en zet geen vruchten maar is wel gevoelig voor de paardenkastanjabloedingsziekte. De keuze voor deze variëteit werd vooral bepaald door erfgoed aspecten. Er is geen bezwaar vanuit het ANB.

Conclusie

Op basis van het dossier dat ter advies is voorgelegd, stelt het Agentschap voor Natuur en Bos vast dat de bestaande natuurwaarden niet worden geschaad. De aanvraag wordt gunstig geadviseerd.

...

Het agentschap Onroerend Erfgoed adviseert op 17 november 2016 voorwaardelijk gunstig.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Kraainem adviseert op 3 januari 2017:

“ ...

- *Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening*

Deze beoordeling - als uitvoering van art. 1.1.4. van de Vlaamse codex ruimtelijke ordening gericht op een duurzame ruimtelijke ordening en met oog voor de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen -, houdt rekening met de volgende criteria als uitvoering van art. 4.3.1. van de VCRO:

- *de aanvraag is functioneel inpasbaar in de omgeving.*
- *de aanvraag heeft omwille van de stimulatie van het duurzaam en zacht wegverkeer een positieve impact op de mobiliteit.*
- *Schaal, ruimtegebruik en bouwdichtheid: aangezien het fietspad wordt aangelegd naast de bestaande trambedding, hoeft er bijna geen bos te sneuvelen. De te kappen bomen voor de aanleg, worden overigens allemaal vervangen.*
- *Visueel-vormelijke elementen: de aanvraag kadert mooi in de omgeving.*
- *Er werd een archeologienota opgesteld waaruit blijkt dat er geen cultuurhistorische elementen in de omgeving aanwezig zijn waarop de aanvraag enige invloed heeft. Het bodemreliëf wijzigt niet.*

- *Hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen: de aanleg van deze fietsverbinding kan enkel een positieve impact hebben op de veiligheid en de gezondheid van de bevolking van de gemeente.*

Algemene conclusie

Uit bovenstaande motivering blijkt dat het ingediend project in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen, alsook de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.

...

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Tervuren adviseert op 16 januari 2017:

“ ...

C. Beoordeling

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

Het ontwerp is stedenbouwkundig verantwoord in de ruimtelijke ordening van de onmiddellijke omgeving.

Functionele inpasbaarheid

De functie wordt niet gewijzigd. De aanvraag betreft en heraanleg en gedeeltelijke herinrichting van een gewestweg met bijhorende fietspaden en infrastructuur.

Mobiliteitsimpact

De werken worden net aangevraagd om het verkeer en voornamelijk het fietsverkeer veiliger te maken.

Schaal

Het project strekt zich uit over twee aangrenzende gemeenten.

Ruimtegebruik en bouwdichtheid

Noch het ruimtegebruik, noch de bouwdichtheid worden gewijzigd. De aanvraag betreft enkel infrastructuurwerken.

Visueel-vormelijke elementen en cultuurhistorische aspecten

De te vellen bomen zullen worden vervangen door nieuwe bomen zodat het visueel en cultuur-historisch element maximaal wordt bewaard.

Bodemreliëf

Het reliëf zal plaatselijk en in functie van de aan te leggen verhardingen beperkt worden gewijzigd.

Hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen

De uitvoering der werken zal in nauw overleg moeten gebeuren met de twee lokale besturen zodat de verkeershinder tijdens de werken beperkt blijft.

De aanvraag voldoet aan de gewestelijke stedenbouwkundige verordening van 05-07-2013 inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater is van toepassing in het Vlaamse Gewest.

...”

De gemeenteraad van de gemeente Kraainem geeft op 24 januari 2017 haar goedkeuring aan het tracé van de wegen.

De gemeenteraad van de gemeente Tervuren geeft op 31 januari 2017 onder voorwaarden haar goedkeuring aan het tracé van de wegen.

De verwerende partij verleent op 16 maart 2017 een stedenbouwkundige vergunning. De verwerende partij beslist:

“ ...

STEDENBOUWKUNDIGE BASISGEGEVENS UIT DE PLANNEN VAN AANLEG / RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

...

Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

De Tervurenlaan ligt ingebed in Parkgebied (gewestplan Leuven) en voor een kort deel (zijde "Vier Armen-kruispunt" - kruispunt Tervurenlaan/RO) in Natuurgebied (gewestplannen Leuven en Helle-Vilvoorde-Asse).

De aanvraag betreft de aanleg van fietspaden. Ook de aansluiting van enkele lokale wegen wordt op een aantal punten gewijzigd. De gewestweg wordt niet gewijzigd noch geherprofileerd. Een deel van de bomenrij aan de zijbermen worden gerooid en vervangen door nieuwe bomen op 1 m van de buitenrand van het fietspad.

Voor de aanleg van de fietspaden en het rooien van de bomen dient verwezen te worden naar het artikel 4.4.7.§2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening met toepassing van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7§2, en artikel 4.7.1,p, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester".

Hoofdstuk III : "De handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben of als dergelijke handelingen beschouwd kunnen worden" met toepassing van Art3. §1 van dat besluit kan hier worden ingeroepen:

1°: "de aanleg , wijziging of uitbreiding van openbare fietspaden...";

4°: de aanhorigheden en kunstwerken bij lijninfrastructuren...

Het betreft hier een handeling van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact heeft volgens de bepalingen van het vermelde artikel 4.4.7. Het rooien van de bomen is rechtstreeks het gevolg van de aanleg van de fietspaden; zij dienen herplant te worden op 1 m van de rand van deze nieuwe fietspaden.

...

EXTERNE ADVIEZEN

...

Het project werd meermaals met de aanvrager besproken en er is eveneens overleg geweest op het terrein. Het volgende werd overeengekomen:

Voor het traject grenzend aan het Zoniënwoud is het niet de bedoeling om het bestaande talud tussen wegberm en bos aan te passen. Dit betekent dat er geen permanente impact of inname is op het habitatrichtlijngebied. Alleen tijdens de werken zal er tijdelijk een beperkte verstoring zijn langs de bosrand. Er is geen passende beoordeling vereist.

De nieuw aan te planten laanbomen worden korter bij de bosrand aangeplant. Aan de zuidkant van de Tervurenlaan betekent dit dat ze min of meer op de schouder van het talud zullen staan. Aan de noordzijde schuiven ze een beetje op richting tramlijn. Voor het achterliggende bos is een hakhoutbeheer van de eerste rij bomen zeker passend in het beheerplan, waarin het invoeren en beheren van meer bosranden een belangrijke doelstelling is. De meeste bomen in die eerste rijen zijn trouwens natuurlijke zaailingen die veeleer uitgegroeid zijn door een gebrek aan beheer dan door een goede uitvoering ervan. Slechts hier en daar is er één enkele boom die beter behouden kan blijven als mooi ontwikkelde overstaander, maar dit is combineerbaar.

Voor het deel tussen de Broekstraat en de Jazzfontein, waar het ANB ook eigenaar is van een aantal beboste percelen, geldt in feite hetzelfde. De laan werd aangelegd als een parklandschap zowat 120 jaar geleden. De laatste 40 jaar werd ze niet meer als zodanig onderhouden, met als gevolg dat een aantal struiken met een oorspronkelijk decoratieve rol uitgegroeid zijn tot een soms storend element, hoewel ze essentieel zijn/waren in het landschapsbeeld. En anderzijds zijn vele bomen, zoals steeds in parksituaties, na zowat 100 jaar tegen hun 'houdbaarheidsdatum' aan, takelen af, worden één na één verwijderd maar worden zelden of nooit vervangen.

Bij het vervangen van de zieke paardenkastanjes een 10-tal jaar gelegen heeft men enkele 'getuigenbomen' laten staan. Deze bomen zijn in slechte conditie en kunnen ook best vervangen worden.

De bestaande bomen (witte paardenkastanje) worden gerooid en vervangen door rode paardenkastanje (Aesculus x carnea 'Plantierensis'). Deze cultuurvariëteit wordt net als de andere A. carnea cultivars niet aangetast door de paardenkastanjemineermot en zet geen vruchten maar is wel gevoelig voor de paardenkastanjabloedingsziekte. De keuze voor deze variëteit werd vooral bepaald door erfgoed aspecten. Er is geen bezwaar vanuit het ANB.

Op basis van het dossier dat ter advies is voorgelegd, stelt het Agentschap voor Natuur en Bos vast dat de bestaande natuurwaarden niet worden geschaad. De aanvraag wordt gunstig geadviseerd.

BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE AANVRAAG

...

- de beleidsmatig gewenste ontwikkelingen:

*Het betreft hier de aanleg van fietspaden langsheen de Tervurenlaan. Deze weg is geselecteerd als **secundaire weg type III** waarbij de aanleg van fietspaden voorzien wordt als onderdeel van de beleidsmatig gewenste uitrusting van de weg. Na grondig overleg met ANB en Onroerend Erfgoed werd een duidelijk plan overeengekomen om de laanstructuur te herstellen en werd een boomcultivar afgesproken die zowel voor het natuurbeheer en -behoud als voor de erfgoedwaarde aanvaardbaar is. Deze werken voorzien in het aanleggen van fietspaden en het vernieuwen van de wegenis op de Tervurenlaan tussen de rotonde "Jazzfontein" en het Vierarmenkruispunt. Aan de rotonde "Jazzfontein" zelf zijn aanpassingswerken voorzien om de veiligheid van de fietser te verhogen. Het kruispunt met de Brusselsesteenweg wordt heringericht om de veiligheid en het comfort van de zachte weggebruiker te verhogen, het comfort en de doorstroming van het openbaar vervoer te verbeteren en de veiligheid voor autobestuurder te verhogen.*

Het ontwerp houdt rekening met de wettelijke en ruimtelijke context. De laanbeplanting (witte paardenkastanjelaars) langsheen de Tervurenlaan dient gekapt te worden wegens ziekte (zowel in de middenberm als in de zijbermen), maar deze wordt integraal terug aangeplant door een andere boomsoort. Er werd tevens een beheersplan opgemaakt voor de zuidrand van het Zoniënwoud. Dit plan wordt bij de bouw aanvraag gevoegd. Dit beheersplan bevat ook een advies over de nieuw aan te planten boomsoort.

Langs het tracé van de Jazzfontein tot aan Vierarmen, worden vrijliggende fietspaden voorzien in grijs uitgewassen beton. Deze zijn dubbelrichting en 2,50m breed aan de zuidkant tussen Vierarmen en de Brusselsesteenweg en ook aan de noordkant tussen de Oppemstraat en de Jazzfontein.

In het ontwerp wordt maximaal rekening gehouden met de symmetrie van de Tervurenlaan. Daarom wordt ook aan de noordkant tussen Vierarmen en Brusselsesteenweg een fietspad van 2,50m voorzien. Waar het fietspad enkelrichting is, is de breedte 2m.

De wegvakken die van elkaar gescheiden zijn door de brede middenberm, worden elk met 80cm versmald, door de buitenste baardsteen richting middenberm te verplaatsen. Op die manier is het mogelijk dat de nieuwe bomen in de zijbermen slechts 1 m meer naar buiten moeten aangeplant worden dan de bestaande bomen, op 1m afstand van de buitenrand van het fietspad.

Gezien de slechte staat van de wegkoffer wordt deze opgebroken en vervangen door een nieuwe onderfundering, fundering en verharding in asfalt. Enkel aan de zuidkant, tussen Rododendrons en de Jazzfontein, wordt enkel de top laag in asfalt vervangen.

Ter hoogte "Ronde Rododendron" wordt de rijweg eveneens versmald en aangelegd in doorgaand gewapend beton. Aan de beplanting op het middeneiland wordt niet geraakt. Er worden rotonde-elementen geplaatst om de zichtbaarheid op de rotonde te verbeteren.

De zone van het "multimodaal knooppunt Brusselsesteenweg" wordt helemaal opnieuw ingericht. De Brusselsesteenweg en de Albertlaan worden uit elkaar getrokken om een duidelijkere en veiligere situatie te verkrijgen. Alle kruispunten worden ook haaks aangesloten om de aansluitingen zo compact mogelijk te houden en de oversteeftijd voor de zachte weggebruiker te verkorten en hun veiligheid te verhogen. Door het haaks aansluiten dienen nieuwe doorsteken in de middenberm van de N3 gerealiseerd te worden. In de Albertlaan wordt enkelrichtingsverkeer ingevoerd, richting N3. Fietzers kunnen de Albertlaan nog steeds inrijden. Verkeerslichten zullen de tramoversteek beveiligen. Een rechtsafslagstrook vanaf de N3 (komende van Tervuren) richting Brusselsesteenweg (richting Brussel) wordt voorzien met aparte fase in de lichtenregeling. Dit zorgt ervoor dat er geen conflicten meer ontstaan tussen afslaand verkeer en de tram of afslaand verkeer en de fietsers. In de Albertlaan kan een detectielus voor schoolbussen van De Lijn ervoor zorgen dat er een venster gecreëerd wordt om de bus op de N3 te laten invoegen.

Wat betreft het openbaar vervoer worden de tramhaltes een paar meter verplaatst richting Tervuren. Dit om het haaks aansluiten van de Albertlaan mogelijk te maken. De perrons worden volledig heringericht en aangelegd volgens de normen van de MIVB. Er wordt een schuilhuisje voorzien richting Brussel, hier staan immers personen te wachten op de tram. Het dak van het schuilhuisje wordt doorgetrokken om zo een overdekte fietsenstalling (30 plaatsen) mogelijk te maken. Aan de andere zijde wordt geen schuilhuisje voorzien; er stappen enkel reizigers af.

Om te verhinderen dat tramgebruikers de kortste route nemen en de N3 zomaar kruisen, worden ze vanaf de halte middels beugels begeleid richting oversteken.

De kruispunten werden zo ontworpen dat de (gelede) bussen van De Lijn alle gewenste richtingen in- en uit kunnen rijden.

Alle fiets- en voetgangersoversteken worden beveiligd met lichten. Alle richtingen zijn mogelijk. De huidige configuratie van het kruispunt met de Oppemstraat blijft grotendeels behouden. Toch zijn een paar wijzigingen te noteren ten opzichte van de bestaande toestand. Er wordt een dubbelrichtingsfietspad aangelegd komende van de rotonde "Jazzfontein" die zal aantakken op de bestaande dubbelrichtings-oversteek. Er wordt een rechtsafslagstrook gerealiseerd richting Oppemstraat (kant Wezembeek-Oppem). Dit naar analogie met de afslagstrook richting Brusselsesteenweg en dit om dezelfde redenen (veiligheid).

Ravenstein blijft toegankelijk voor het verkeer. De toegangsweg tot de golfclub blijft toegankelijk voor het verkeer. De doorsteek in de middenberm van de Tervurenlaan ter hoogte van deze straat wordt echter om veiligheidsredenen afgesloten. Het verkeer richting Brussel dient te keren op rotonde Rhododendron. De doorsteek in het middeneiland blijft toegankelijk voor zachte weggebruikers. De Vrijwilligerslaan en Hofkensstraat blijven open voor het verkeer. Er wordt wel een plateau aangelegd zodat het fietspad verhoogd kan blijven doorlopen. Dit komt de veiligheid van de fietser ten goede en remt het verkeer af. De Robianostraat blijft net als de vorige twee straten voorlopig open voor het verkeer. Er wordt wel een plateau aangelegd zodat het fietspad verhoogd kan blijven doorlopen. Dit komt de veiligheid van de fietser ten goede en remt het verkeer af. De Broekstraat blijft open voor het verkeer aangezien dit onderdeel is van een busroute. Fietspad wordt dus niet verhoogd doorgetrokken. Aanzetten tot fietssuggestiestroken in de straat worden voorzien. Daar dit een enkelrichtings-straat is met uitrijdend verkeer richting N3 dient er geen beveiliging voor de fietser voorzien te worden die vanaf de N3 de Broekstraat inrijdt. Het noordelijke gedeelte van de rotonde 'Jazzfontein' werd reeds aangepast tijdens de uitvoering van het TV3V dossier op de Leuvensesteenweg. De zuidelijke en oostelijke takken dienen echter nog wel aangepast te worden. Zo dient de zuidelijke tak van de Leuvensesteenweg (richting Tervuren centrum) licht gemodificeerd worden; het middeneiland wordt versmald zodat deze tak haakser aansluit op de rotonde. Dit zorgt voor een reductie van de snelheid en een veiligere situatie. De fietspaden op de rotonde liggen

buiten de voorrang; de reden hiervoor is het consequent toepassen van eenzelfde regeling voor de gehele rotonde.

...

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Deze beoordeling - als uitvoering van art. 1.1.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling en met oog voor de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen - houdt rekening met de volgende criteria als uitvoering van art. 4.3.1. van de codex:

- De functionele inpasbaarheid is optimaal; de aanvraag betreft voornamelijk het aanleggen van vrijliggende fietspaden en het herstellen van de laanstructuur.*
- De mobiliteitsimpact is belangrijk voor het fietsen, het openbaar vervoer en ook het voetgangersverkeer omdat voorliggende aanvraag voornamelijk de verkeersveiligheid wil verbeteren. Ontbrekende schakels worden voorzien.*
- De schaal is in overeenstemming met de omgeving van de laanstructuur waarbij hier aandacht voor de symmetrie wordt behouden of hersteld.*
- ruimtegebruik is optimaal; het ontwerp behoudt de huidige structuur en vervolledigt die.*
- visueel-vormelijke elementen krijgen in het ontwerp aandacht en op deze wijze worden het historisch karakter van de laanstructuur behouden.*
- cultuurhistorische aspecten zullen, wanneer zij worden aangetroffen, gemeld worden aan het Agentschap Onroerend Erfgoed.*
- het bodemreliëf wordt niet noemenswaardig gewijzigd.*

ALGEMENE CONCLUSIE

Voorliggende aanvraag beantwoordt aan de vereisten van de goede ruimtelijke ordening mits naleving van de algemene voorwaarden en de onder 2° opgenomen bijzondere voorwaarden,

...

Dit is de bestreden beslissing.

IV. VERSNELDE RECHTSPLEGING

1.

Artikel 69, tweede lid van het Procedurebesluit bepaalt dat indien de Raad de bestreden beslissing niet heeft geschorst, de verzoekende partijen een verzoek tot voortzetting moeten indienen binnen een vervaltermijn van dertig dagen. Doen zij dit niet, dan geldt ten aanzien van hen een onweerlegbaar vermoeden van afstand van geding.

Wanneer verschillende verzoekende partijen gemeenschappelijk een verzoekschrift tot schorsing hebben ingediend en slechts een aantal van de verzoekende partijen een verzoek tot voortzetting indient, worden de overige verzoekende partijen geacht afstand van geding te doen (artikel 72, §3 Procedurebesluit).

2.

De verzoekende partijen dienen twee keer een verzoek tot voortzetting in. In het tweede verzoek zetten zij uiteen dat dit het correcte is en dat het verzoek tot voortzetting enkel uitgaat van de eerste en tweede verzoekende partij. De derde verzoekende partij dient aldus geen verzoek tot voortzetting in.

De afstand van geding dient vastgesteld te worden in hoofde van de derde verzoekende partij.

Waar verder in dit arrest gesproken wordt over 'de verzoekende partijen', worden de eerste en de tweede verzoekende partij bedoeld.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partijen

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen wonen langs de Oppemstraat en de Hoogvorstweg. Zij wijzen er op dat een belangrijk onderdeel van de aanvraag de wijziging van het kruispunt met de Albertlaan van tweerichtingsverkeer naar eenrichtingsverkeer, ingevoerd richting Tervurenlaan, betreft. Zij menen dat deze herinrichting belangrijke mobiliteitsgevolgen heeft voor de Albertlaan en voor de belendende straat, in het bijzonder de Hoogvorstweg. Autobestuurders zullen immers slechts twee mogelijke manieren hebben om van de N3 de residentiële wijk ten noorden ervan te bereiken, met name de Hoogvorstweg en de Oppemstraat.

De tweede verzoekende partij zal, als bewoner van de Hoogvorstweg, aanzienlijke hinder ondervinden nu het inkomend verkeer dat via de N3 de Albertlaan wil bereiken, gedwongen zal worden om via haar straat te rijden. Bovendien zal ook haar woongenot concreet en persoonlijk worden aangetast door een verkeerstoename. Dit alles zal ook negatieve gevolgen hebben voor de verkoopwaarde van de in de Hoogvorstweg gelegen onroerende goederen.

Ook de eerste verzoekende partij zal om deze redenen, als bewoner van de Oppemstraat, hinder ondervinden van de herinrichting van het kruispunt. Hierdoor zullen auto's zich immers tot de Oppemstraat richten, aangezien de Albertlaan geen tweerichtingsverkeer meer zal toelaten en de Hoogvorstweg niet geschikt is. De Oppemstraat is echter een smalle tweerichtingsstraat waar auto's aan beide straatkanten geparkeerd staan en waar op heden al sprake is van intense verkeerscirculatie. Een verkeerstoename zal dan ook mobiliteitsproblemen en problemen qua verkeersveiligheid veroorzaken en het woongenot van de eerste verzoekende partij aantasten. Dit brengt ook negatieve gevolgen met zich mee voor de verkoop van haar onroerend goed.

2.

De verwerende partij betwist het belang van de verzoekende partijen. Zij voert vooreerst aan dat het gedeeltelijk eenrichting maken van de Albertlaan de enige mogelijke veilige oplossing is. De verwerende partij wijst hierbij op het feit dat de Albertlaan loodrecht wordt aangesloten, dat het fietspad slechts gekruist wordt door één uitrijdende verkeersbeweging en dat er geen lichtenregeling nodig is op het kruispunt zelf. Indien inrijdend verkeer vanaf de Tervurenlaan toegestaan wordt, is een lichtenregeling nodig op de N3 omwille van de aanwezigheid van de tramlijn. Hierdoor zouden er drie lichtenregelingen zijn op een afstand van ongeveer 200 meter, hetgeen ongewenst is voor de verkeersdoorstroming en de verkeersveiligheid.

De verwerende partij meent dat er voor het inrijdend verkeer naar de Albertlaan voldoende alternatieven voorhanden blijven, hetgeen eveneens aangegeven staat in de bestreden beslissing. De verzoekende partijen tonen geen nefaste mobiliteitsproblemen of waardevermindering van hun

eigendom aan. Alles zal immers beter en veiliger verlopen en het residentieel karakter van de wijk zal worden verhoogd.

Zij stelt vervolgens dat de nadelen waarop de verzoekende partijen zich beroepen veeleer een gevolg zijn van de gemeenteraadsbeslissing over de zaak van de wegen van 31 januari 2017, dan van de bestreden beslissing. Het is immers niet de bestreden beslissing die van een stuk van de Albertlaan een eenrichtingsstraat maakt. De zaak van de wegen is een aangelegenheid die exclusief is voorbehouden aan de gemeente. De verzoekende partijen hebben geen beroep ingediend bij de Raad van State strekkende tot vernietiging van voormelde gemeenteraadsbeslissing.

De verwerende partij voert in ondergeschikte orde nog aan dat de gevraagde vernietiging beperkt dient te worden tot de herinrichting van het kruispunt N3/Brusselsesteenweg en Albertlaan, aangezien de verzoekende partijen geen belang hebben bij de vernietiging van de gehele beslissing die in hoofdzaak betrekking heeft op de aanleg van fietspaden.

3.

De verzoekende partijen hernemen hun uiteenzetting uit het verzoekschrift en stellen dat zij beschikken over het vereiste belang.

Zij voegen nog toe dat hun belang tevens blijkt uit de communicatie van de gemeente Tervuren van 19 februari 2018, die een proefproject organiseert uit bezorgdheid voor de gevolgen op vlak van mobiliteit. Hieruit blijkt dat ook de herinrichting grondige gevolgen zal hebben op het vlak van mobiliteit.

Ook in het 'Rapport Verkeerscirculatie Hoogvorstwijk – Verkeersstudie Albertlaan – Oppemstraat' wordt benadrukt dat de Albertlaan *de facto* de functie van ontsluitingsweg op buurtniveau vervult. Bijgevolg zal een wijziging naar eenrichtingsverkeer in de Albertlaan dan ook grote gevolgen hebben op de mobiliteit en toegankelijkheid van de wijk, zodat zij als bewoners van deze wijk er alle belang bij hebben om zich te verzetten tegen deze negatieve gevolgen. Zij wijzen verder nog op de petitie die is opgesteld tegen de gevraagde herinrichting, die reeds door 400 personen werd ondertekend en op 7 maart 2017 bij de gemeente is ingediend.

De verzoekende partijen voeren vervolgens aan dat de verwerende partij onterecht stelt dat de mobiliteitsproblematiek zou voortvloeien uit de gemeenteraadsbeslissing over de zaak van de wegen, waartegen zij geen beroep hebben ingesteld. Zij merken immers op dat de wijziging naar eenrichtingsverkeer nergens terug te vinden is in de gemeenteraadsbeslissing van 31 januari 2017. Ook heeft de gemeente Tervuren uitdrukkelijk erkend dat er op 29 augustus 2017 geen gemeenteraadsbeslissing voorlag ter wijziging naar eenrichtingsstraat en dat de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing de gemeente op dit moment van haar bevoegdheid ontnemt.

Zij wijzen tot slot nog op het schorsingsarrest waarin de Raad, hoewel zij het belang van de verzoekende partij bij de vordering tot vernietiging niet heeft onderzocht, heeft aangegeven dat de verzoekende partijen belang hebben bij het eerste en het derde middel.

Beoordeling door de Raad

1.

Om als belanghebbende derden bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.11, §1, eerste lid 3° VCRO dat de verzoekende partijen, die natuurlijke personen zijn, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kunnen ondervinden ingevolge de bestreden

vergunningsbeslissing. Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is.

Wel zullen de verzoekende partijen het mogelijk bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijk zullen de verzoekende partijen dienen aan te tonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervinden of kunnen ondervinden.

2.

De verzoekende partijen dienen zich aan als eigenaar en bewoner van straten die grenzen aan de Albertlaan. De vergunde werken hebben onder meer betrekking op de Albertlaan. Na de herinrichting van de Albertlaan, zullen er slechts twee manieren zijn om vanaf de N3 de residentiële wijk te bereiken, met name via de twee straten waar de verzoekende partijen wonen. Zij menen dat de herinrichting tot gevolg heeft dat er een sterke toename van verkeer zal zijn in de straat waar zij wonen waardoor zij eveneens worden aangetast in hun woongenot.

3.

Anders dan de verwerende partij lijkt voor te houden, volstaat het dat de verzoekende partijen redelijkerwijs aannemelijk maken dat er een risico bestaat op het ondergaan van rechtstreekse of onrechtstreekse hinder en nadelen ten gevolge van de bestreden beslissing. Naar het oordeel van de Raad maken de verzoekende partijen met de concreet geargumenteerde hinder en nadelen afdoende aannemelijk dat zij als gevolg van de bestreden beslissing aan leef- en woonkwaliteit kunnen inboeten en mobiliteitshinder kunnen ondervinden. De omstandigheid dat de herinrichting van het kruispunt zou bijdragen aan de veiligheid, ontnemt hen het belang niet.

De verwerende partij voert nog aan dat de ingeroepen hinder en nadelen eerder een gevolg zijn van de gemeenteraadsbeslissing over de zaak van de wegen, waartegen de verzoekende partijen geen beroep hebben ingesteld bij de Raad van State. Er valt niet te betwisten dat de verzoekende partijen – minstens onrechtstreeks – hinder en nadelen zullen ondervinden door de herinrichting van het kruispunt aan de Albertlaan. De Raad is van oordeel dat het al dan niet instellen van een procedure bij de Raad van State tegen de beslissing van de gemeenteraad over de wegenis geen invloed heeft op het belang van de verzoekende partijen bij het instellen van een beroep tot vernietiging van de stedenbouwkundige vergunning. De beslissing van de gemeenteraad heeft betrekking op de goedkeuring van het tracé en de uitrusting van de wegenis, en is te onderscheiden van de bestreden vergunning, waarmee de werken zijn vergund die leiden tot de effectieve herinrichting van het kruispunt.

4.

De exceptie wordt verworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

In een eerste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 5 van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning en verkavelingsaanvragen, van artikel 4.7.26, §4 VCRO, van

artikel 6.2 van het Verdrag van 25 juni 1998 betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (hierna: Verdrag van Aarhus) en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

De verzoekende partijen zetten in een eerste onderdeel uiteen dat het formulier van het openbaar onderzoek als locatie vermeldt *“Tervurenlaan en kruispunten”* en daarmee afwijkt van de gegevens van de stedenbouwkundige vergunning waarin als gegevens wordt vermeld *“... Tervurenlaan ZN te 1950 KRAAINEM en Albertlaan ZN /Brusselsesteenweg /Hofkensstraat ZN /Hoogvorstweg ZN /Tervurenlaan ZN /Vrijwilligerslaan ZN te 3080 TERVUREN...”*.

Verder merken zij op dat uit het Verdrag van Aarhus volgt dat zij als het betrokken publiek, bij de openbare bekendmaking vroegtijdig en op adequate, tijdige en doeltreffende wijze geïnformeerd dienen te worden. Ook wijzen zij er op dat het besluit van 5 mei 2000 betreffende de openbare onderzoeken vereist dat het formulier van het openbaar onderzoek correct ingevuld dient te worden en dus ook de daarin vermelde locatie juist dient te zijn.

In een tweede onderdeel merken zij op dat het formulier van het openbaar onderzoek vermeldt dat de aanvraag betrekking heeft op *“het aanleggen van fietspaden, het vernieuwen van het wegdek en het kappen en heraanplanten van bomen”*. De verzoekende partijen menen dat het bestuur het werkelijke voorwerp van de aanvraag dient te vermelden en zich niet kan beperken tot het louter overnemen van het voorwerp zoals vermeld in de aanvraag. De verzoekende partijen besluiten dat zij door de gebreken in de aanplakking aangaande het openbaar onderzoek hun bezwaren niet hebben kunnen uiten en bijgevolg hun inspraakrechten niet hebben kunnen uitoefenen zodat de bestreden beslissing de aangehaalde bepalingen schendt.

2.

De verwerende partij antwoordt dat de aanvraag volgens de bekendmaking betrekking heeft op *“een terrein met als adres Tervurenlaan zn + kruispunten en met als kadastrale omschrijving Tervuren, afdeling 1, sectie D,G,I,K nummer(s) openbaar domein”*. De verwerende partij acht die omschrijving voldoende duidelijk aangezien ze uitdrukkelijk de kruispunten met de Tervurenlaan vermeldt en er de aandacht op vestigt dat de aanvraag betrekking heeft op het openbaar domein. De betrokken affiche is een uitnodiging voor de geïnteresseerde burger tot het gaan inkijken van het dossier op het gemeentehuis. Indien de verzoekende partijen nagelaten hebben dit te doen, moeten ze thans na afloop van het openbaar onderzoek niet meer komen klagen, aldus de verwerende partij.

Waar de verzoekende partijen aanvoeren dat het werkelijke voorwerp van de aanvraag ook de herinrichting van de kruispunten omvat terwijl op de affiche enkel *“het aanleggen van fietspaden, het vernieuwen van het wegdek, het kappen en heraanplanten van bomen”* vermeld werd, antwoordt de verwerende partij dat de hoofdzaak van de aanvraag de aanleg inhoudt van een veilig fietspad van het Vierarmenkruispunt in Kraainem tot aan de Rotonde voor het Koloniënpaleis in Tervuren. Om dit te kunnen realiseren moeten aan bepaalde kruispunten aanpassingen gebeuren.

Verwijzend naar de rechtspraak die zij relevant acht, benadrukt de verwerende partij dat de omschrijving op de affiche niet foutief is, overeenstemt met hetgeen reëel werd aangevraagd en vergund en bovendien voldoende aanwijzingen bevat om de verzoekende partijen voldoende in te lichten, desgevallend na het inwinnen van bijkomende informatie over het werkelijk voorwerp van de aanvraag. Zij acht eventuele onduidelijkheden op de affiche dan ook niet substantieel omdat derde-belanghebbenden nog steeds op het gemeentehuis kennis kunnen nemen van alle details en exacte kenmerken van het aanvraagdossier.

De verwerende partij verwijst tot slot nog naar hetgeen de Raad heeft overwogen in het schorsingsarrest inzake het eerste middel.

3.

De verzoekende partijen merken in hun wederantwoordnota op dat de Raad in het schorsingsarrest het belang van de verzoekende partijen bij het eerste middel, op basis van een eerste lezing van het dossier, heeft aanvaard.

Zij stellen vervolgens dat, gelet op hetgeen uiteengezet is in het feitenrelaas en in de communicatie van de stad Tervuren van 19 februari 2018 omtrent het proefproject, onmogelijk kan worden voorgehouden dat de herinrichting van de kruispunten slechts een bijzaak zou zijn. De herinrichting van de Albertlaan kan onmogelijk worden onderschat. Volgens de verzoekende partijen blijkt uit deze communicatie bovendien dat de beslissing tot eenrichtingsverkeer *de facto* genomen is, zonder dat de belanghebbenden gehoord zijn en terwijl het openbaar onderzoek hierin niet voldoende duidelijk was. Uit de omstandigheid dat er een proefproject georganiseerd wordt, blijkt immers dat het publiek nog inspraak behoeft. Daarenboven wordt in deze communicatie gesteld dat het instellen van eenrichtingsverkeer in de Albertlaan als een grote fout wordt beschouwd.

De verzoekende partijen benadrukken dat van hen niet kon worden verwacht dat zij op basis van de bekendmaking van het openbaar onderzoek kunnen afleiden dat er toegangswegen tot aan hun wijk zullen verdwijnen. Zij stellen zich de vraag hoe voorgehouden kan worden dat het voorwerp van de aanvraag duidelijk was, nu duidelijk blijkt dat in bijna de gehele buurt de wijziging van de Albertlaan beschouwd wordt als een grote fout. Omwille van de onduidelijke aanduiding van het voorwerp zijn de omwonenden niet in de mogelijkheid gesteld om bezwaar in te dienen tijdens het openbaar onderzoek.

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partijen voeren in essentie aan dat zij door de gebrekkige informatie op het aanplakkingsformulier tot bekendmaking van de vergunningsaanvraag als omwonenden niet in staat werden gesteld om hun bezwaren over de vergunningsaanvraag kenbaar te maken.

2.

Artikel 5 van het besluit van 5 mei 2000 van de Vlaamse regering betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning en verkavelingsaanvragen bepaalt onder meer:

“ ...

Minstens vanaf de dag na de ontvangst van één van de documenten, genoemd in artikel 4, tot de dag van de beslissing over deze aanvraag, moet de aanvrager een bekendmaking aanplakken op een plaats waar het betrokken goed paalt aan een openbare weg, of indien het goed aan verschillende openbare wegen paalt, aan elk van die openbare wegen. Indien het goed niet paalt aan een openbare weg, gebeurt de aanplakking aan de dichtstbijzijnde openbare weg. De aanvrager houdt hierbij rekening met de onderstaande voorwaarden.

... ”

De aanvrager gebruikt een correct ingevuld formulier volgens model I, gevoegd als bijlage I bij dit besluit, in geval van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning. Hij gebruikt bij een correct ingevuld formulier, volgens model II, gevoegd als bijlage II bij dit besluit, ingeval van een verkavelingsaanvraag of een aanvraag tot verkavelingswijziging.

... ”

Het zorgvuldigheidsbeginsel impliceert dat een vergunningverlenend bestuursorgaan, zoals de verwerende partij, haar beslissing op een zorgvuldige wijze moet voorbereiden en derhalve dient te steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld. De zorgvuldigheid verplicht de verwerende partij onder meer om zorgvuldig te werk te gaan bij de voorbereiding van de bestreden beslissing en ervoor te zorgen dat de feitelijke en juridische aspecten van het dossier deugdelijk onderzocht worden, zodat zij met kennis van zaken kan beslissen.

3.

De partijen betwisten niet dat de aanvraag onderworpen is aan een openbaar onderzoek. Uit de stukken van het dossier blijkt, en ook dit betwisten de partijen niet, dat de vergunningsaanvraag op 10 november 2016 werd aangeplakt.

De verzoekende partijen voeren aan dat de gegevens die vermeld worden op het aanplakkingsformulier wat betreft de locatie en het voorwerp niet correct zijn waardoor hun inspraakrechten onmogelijk werden gemaakt.

Uit de stukken van het dossier, en meer bepaald het aanvraagformulier, blijkt dat het Agentschap Wegen en Verkeer op 28 september 2016 een aanvraag heeft ingediend voor: *“wegeniswerken op de N3 Tervurenlaan, vanaf rotonde Jazzfontein tot aan het Vierarmenkruispunt (R0)”*. Onder punt 5 ‘Gegevens van het goed’ wordt aangegeven dat de aanvraag betrekking heeft op de *“Tervurenlaan te 3080 Tervuren – 1950 Kraainem”* met kadastrale gegevens *“24302, sectie D-I-G-K en 22002, sectie C”*.

Het aanplakkingsformulier ‘model I’ van de gemeente Tervuren van 10 november 2016, dat de verzoekende partijen als stuk bij hun verzoekschrift voegen, vermeldt:

“ ...

De aanvraag heeft betrekking op een terrein met als adres ‘Tervurenlaan en kruispunten’ en met als kadastrale omschrijving ‘afdeling 1, sectie D,G,I,K’ nummers(s) ‘openbaar domein’.

...

Het betreft een aanvraag tot het aanleggen van fietspaden, het vernieuwen van het wegdek, het kappen en heraanplanten van bomen.

... ”

Samen met de verwerende partij dient te worden vastgesteld dat, bij het aanplakken van de bekendmaking van de aanvraag in functie van het openbaar onderzoek, de locatie en het voorwerp van de stedenbouwkundige aanvraag, zoals ze werd ingediend, correct en zorgvuldig werden omschreven. De verzoekende partijen maken niet aannemelijk dat zij door het aanplakkingsformulier werden misleid en zij niet in staat werden gesteld hun bezwaren over het aangevraagde project te uiten.

De verzoekende partijen voeren voorts onterecht aan dat, anders dan wat het aanplakkingsformulier doet vermoeden, uit de vergunde plannen duidelijk blijkt dat het werkelijke voorwerp van de aanvraag de herinrichting van een aantal kruispunten omvat, in het bijzonder het kruispunt van de Tervurenlaan/Albertlaan/Brusselsesteenweg. In de wederantwoordnota benadrukken de verzoekende partijen dat de verwerende partij onterecht de herinrichting van de kruispunten als een bijzaak zou beschouwen. Deze bewering vindt echter geen steun in de stukken van het dossier of in de motieven van de bestreden beslissing. Opnieuw moet samen met de verwerende partij worden vastgesteld dat het aanplakkingsformulier van 10 november 2016 nochtans uitdrukkelijk vermeldt dat de aanvraag betrekking heeft op de *“Tervurenlaan en*

kruispunten". Daarbij wordt uitdrukkelijk vermeld dat het gaat om "een aanvraag tot het aanleggen van fietspaden, het vernieuwen van het wegdek, het kappen & heraanplanten van bomen".

Naar het oordeel van de Raad tonen de verzoekende partijen niet aan dat zij niet in staat werden gesteld om hun bezwaren over de vergunningsaanvraag te doen gelden. Zoals de verwerende partij nog terecht opmerkt, beschikten de verzoekende partijen op basis van het aanplakingsformulier over voldoende aanwijzingen om bij de gemeente kennis te nemen van de plannen en de concrete details van de aanvraag en desgevallend bezwaar in te dienen tijdens de termijn van het openbaar onderzoek. De omstandigheid dat er een proefproject wordt georganiseerd en dat er in het rapport verkeerscirculatie wordt gesteld dat de omwonenden het wijzigen van de Albertlaan van tweerichtingsverkeer naar eenrichtingsverkeer beschouwen als een grote fout, doet niet anders besluiten.

Dat de omschrijving in het aanvraagformulier en in het formulier van de aanplakking van het openbaar onderzoek desgevallend afwijkt van de nadien gegeven omschrijving van de aanvraag in de bestreden beslissing, doet evenmin anders besluiten.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

In een tweede middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, b) VCRO, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van het materiële motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

De verzoekende partijen leggen uit dat het niet betwist kan worden dat de bestreden beslissing een enorme impact zal hebben op de mobiliteit in de toegangswegen naar de Tervurenlaan. Zij menen evenwel dat uit de bestreden beslissing niet blijkt dat de effecten op de mobiliteit werden nagegaan, noch dat er beoordeeld werd waarom de eventuele effecten een vergunning niet in de weg zouden staan. De verzoekende partijen merken op dat de bestreden beslissing enkel vermeldt dat de heraanleg "belangrijk" is voor fietsers, openbaar vervoer en voetgangersverkeer omwille van de verkeersveiligheid, wat niet volstaat als een voldoende toetsing van de aanvraag op het vlak van de mobiliteitsimpact. Er wordt geen enkele paragraaf gewijd aan het effect van de herinrichting op het omgevingsverkeer.

2.

De verwerende partij antwoordt vooreerst dat de gemeenteraad van Tervuren op 31 januari 2017 heeft beslist over de zaak der wegen. Verder stelt zij dat de oplossing om de Albertlaan gedeeltelijk eenrichtingsverkeer te maken de enige mogelijke veilige oplossing is en verduidelijkt daarbij dat de Albertlaan loodrecht wordt aangesloten, het fietspad slechts wordt gekruist door één verkeersbeweging (de uitrijdende) en men geen lichtenregeling nodig heeft op het kruispunt zelf. De verwerende partij legt vervolgens uit dat indien men inrijdend verkeer vanaf de Tervurenlaan mogelijk maakt, men een lichtenregeling nodig heeft op de N3 gelet op de aanwezigheid van de tramlijn, wat zou inhouden dat men op een afstand van iets meer dan 200 meter drie lichtenregelingen krijgt. De verwerende partij acht dat ongewenst voor de verkeersdoorstroming en in het algemeen omwille van de verkeersveiligheid.

De verwerende partij verwijst uitvoerig naar de overwegingen zoals opgenomen in de bestreden beslissing en besluit dat de gevolgen van de gewijzigde verkeerssituatie wel degelijk werden onderzocht en in de besluitvorming betrokken. De verwerende partij wijst op het gebrek aan bezwaren of negatieve adviezen op dit punt. Zij verwijst tevens naar de beoordeling van de mobiliteitsimpact in de bestreden beslissing en naar de project-m.e.r.-screeningsnota waarin te lezen valt dat de toename van het aantal fietsbewegingen een positieve invloed heeft op het milieu en de omwonenden en dat er geen toename van het aantal autobewegingen te verwachten is.

Volgens de verwerende partij zijn de gevolgen van de gewijzigde verkeerssituatie dan ook wel degelijk onderzocht en in de beoordeling betrokken, waarbij prioritair rekening is gehouden met de verkeersveiligheid en het belang van fietsers en het openbaar vervoer. Aangezien er hieromtrent geen bezwaren of negatieve adviezen waren ingediend, diende de verwerende partij dit niet verder in haar besluitvorming te betrekken.

De verwerende partij verwijst tot slot nog naar hetgeen de Raad bij de beoordeling van het tweede middel overwogen heeft in het schorsingsarrest.

3.

In de wederantwoordnota uiten de verzoekende partijen vooreerst kritiek op de beoordeling van de Raad in het schorsingsarrest dat de mobiliteit afdoende gemotiveerd zou zijn in de bestreden beslissing. Zij wijzen er op dat de bestreden beslissing in twee onderdelen valt op te splitsen, met name de herinrichting van de Albertlaan en de toegang tot de Hoogvorstwijk. Ook de verwerende partij maakt in haar antwoordnota een onderscheid tussen de hoofdzaak van de aanvraag en de bijkomstigheden. De verzoekende partijen menen dan ook dat de beoordeling van de Raad in het schorsingsarrest enkel betrekking heeft op het eerste onderdeel van de bestreden beslissing, dat bestaat uit de doorsteek van de Tervurenlaan, de rotondes en dergelijke maar niet op de Albertlaan. Wat betreft de wijziging van de Albertlaan, beperkt de verwerende partij zich in de bestreden beslissing tot de overweging dat deze nodig is *“om een duidelijkere en veiligere situatie te verkrijgen”*.

De verzoekende partijen merken vervolgens op dat waar de verwerende partij in de antwoordnota uiteenzet dat de oplossing met de Albertlaan de enige veilige oplossing is, dit in de motieven van de bestreden beslissing thuishoort. De bestreden beslissing zelf bevat geen enkele motivering die betrekking heeft op de gevolgen op vlak van mobiliteit.

Voor zover de verwerende partij in de antwoordnota aanhaalt dat de motivering in de bestreden beslissing volstaat, verwijzend naar de omstandigheid dat er geen bezwaren of negatieve adviezen zijn ingediend, wijzen de verzoekende partijen op hetgeen zij reeds in het eerste middel hebben uiteengezet, met name dat de omwonenden niet wisten dat de aanvraag betrekking had op een wijziging van de Albertlaan. Daarenboven blijkt uit het feit dat de gemeente een proefproject heeft opgestart dat er sprake is van een manifest gebrek aan inspraak van de omwonenden, nu anders een proefproject overbodig zou zijn geweest. Tot slot verwijzen de verzoekende partij naar het ‘Rapport Verkeerscirculatie Hoogvorstwijk – Verkeersstudie Albertlaan – Oppemstraat’ waarin staat dat de omwonenden, bijna zonder uitzondering, het instellen van eenrichtingsverkeer in de Albertlaan als een grote fout beschouwen, zodat het betoog van de verwerende partij niet ernstig kan worden genomen.

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partijen bekritisieren in het tweede middel de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening en meer bepaald de effecten van de bestreden beslissing op de

mobiliteit in de omgeving en de beoordeling daarvan door de verwerende partij in de bestreden beslissing.

2.

Het behoort tot de taak en de bevoegdheid van het vergunningverlenende bestuursorgaan om overeenkomstig artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 1° en 2° VCRO op concrete wijze te onderzoeken of een aanvraag beantwoordt aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening, waarbij zij de noodzakelijke of relevante aspecten van de goede ruimtelijke ordening bij haar beoordeling dient te betrekken en dient rekening te houden met de ingediende bezwaren en adviezen.

De Raad kan zijn beoordeling van de eisen van de goede ruimtelijke ordening niet in de plaats stellen van die van de bevoegde overheid. In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidstoezicht is hij enkel bevoegd om na te gaan of de administratieve overheid de haar ter zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

Gelet op de marginale toetsingsbevoegdheid van de Raad volstaat het niet dat een verzoekende partij een betoog voert waaruit blijkt dat zij van mening is dat het gevraagde project niet vergund kan worden. De Raad kan zich niet in de plaats stellen van het vergunningverlenend bestuursorgaan en de beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening van het aangevraagde overdoen. Het is aan de verzoekende partij die de beoordeling van de overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening betwist om aan te tonen dat het vergunningverlenende bestuursorgaan hetzij foutief, hetzij op kennelijk onredelijk wijze tot de conclusie kwam dat het aangevraagde project verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening.

Een verzoekende partij kan zich derhalve niet beperken tot het formuleren van een tegengesteld standpunt, maar moet integendeel op gefundeerde wijze aantonen dat het vergunningverlenend bestuursorgaan de overeenstemming van het aangevraagde project met een goede ruimtelijke ordening niet heeft beoordeeld met inachtneming van de relevante criteria die zijn bepaald in artikel 4.3.1, §2, eerste lid VCRO, hetzij deze beoordeling foutief of op kennelijk onredelijke wijze heeft uitgevoerd.

Om te voldoen aan de formele motiveringsplicht moet een vergunningverlenende overheid de met de ruimtelijke ordening verband houdende redenen vermelden waarop zij haar beslissing steunt, zodat een belanghebbende met kennis van zaken de beslissing kan aanvechten. Er kan slechts rekening gehouden worden met de motieven vermeld in de bestreden beslissing, die bovendien afdoende moeten zijn.

3.

In de bestreden beslissing overweegt de verwerende partij onder de titel 'Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening' over de mobiliteitsimpact:

“De mobiliteitsimpact is belangrijk voor fietsen, het openbaar vervoer en ook het voetgangersverkeer omdat voorliggende aanvraag voornamelijk de verkeersveiligheid wil verbeteren. Ontbrekende schakels worden voorzien.”

De verzoekende partijen steunen hun argumentatie van het tweede middel integraal op deze overweging en menen dat het enkele gegeven dat de mobiliteitsimpact “belangrijk” is, niet volstaat ter beoordeling van de effecten van de aanvraag op de mobiliteit in de omgeving. Zoals de verwerende partij terecht beklemtoont, staat de voorgaande overweging evenwel niet op zich.

Onder de titel 'Beschrijving van de omgeving en de aanvraag' in de bestreden beslissing, zoals opgenomen onder punt III van dit arrest, overweegt de verwerende partij onder meer dat aan de rotonde 'Jazzfontein' aanpassingswerken zijn voorzien om de veiligheid van de fietser te verhogen en dat het kruispunt met de Brusselsesteenweg wordt heringericht *"om de veiligheid en het comfort van de zachte weggebruiker te verhogen, het comfort en de doorstroming van het openbaar vervoer te verbeteren en de veiligheid voor autobestuurder te verhogen."* Verder overweegt de verwerende partij dat er rotonde-elementen worden geplaatst *"om de zichtbaarheid op de rotonde te verbeteren"* en de Brusselsesteenweg en de Albertlaan uit elkaar worden getrokken *"om een duidelijkere en veiligere situatie te verkrijgen"*.

Specifiek voor de zachte weggebruiker overweegt de verwerende partij nog dat alle kruispunten haaks worden aangesloten *"om de aansluitingen zo compact mogelijk te houden en de oversteektijd voor de zachte weggebruiker te verkorten en hun veiligheid te verhogen"*, dat alle fiets- en voetgangersoversteken worden beveiligd met lichten en er naar analogie met de afslagstrook richting Brusselsesteenweg een rechtsafslagstrook gerealiseerd wordt richting Opemstraat om redenen van veiligheid.

Wat het openbaar vervoer betreft, oordeelt de verwerende partij onder meer dat verkeerslichten de tramoversteek zullen beveiligen en er een rechtsafslagstrook vanaf de N3 (komende van Tervuren) richting Brusselsesteenweg (richting Brussel) wordt voorzien met aparte fase in de lichtenregeling, wat er volgens de verwerende partij voor zorgt dat *"er geen conflicten meer ontstaan tussen afslaand verkeer en de tram of afslaand verkeer en de fietsers"*. Verder luidt het in de bestreden beslissing nog dat tramgebruikers vanaf de halte door beugels verhinderd zullen worden de kortste route te nemen en de N3 zomaar te kruisen en de kruispunten zo werden ontworpen dat *"(gelede) bussen van De Lijn alle gewenste richtingen in- en uit kunnen rijden."*

Verder overweegt de verwerende partij nog:

"Ravenstein blijft toegankelijk voor het verkeer. De toegangsweg tot de golfclub blijft toegankelijk voor het verkeer. De doorsteek in de middenberm van de Tervurenlaan ter hoogte van deze straat wordt echter om veiligheidsredenen afgesloten. Het verkeer richting Brussel dient te keren op rotonde Rhododendron. De doorsteek in het middeneiland blijft toegankelijk voor zachte weggebruikers. De Vrijwilligerslaan en Hofkensstraat blijven open voor het verkeer. Er wordt wel een plateau aangelegd zodat het fietspad verhoogd kan blijven doorlopen. Dit komt de veiligheid van de fietser ten goede en remt het verkeer af. De Robianostraat blijft net als de vorige twee straten voorlopig open voor het verkeer. Er wordt wel een plateau aangelegd zodat het fietspad verhoogd kan blijven doorlopen. Dit komt de veiligheid van de fietser ten goede en remt het verkeer af. De Broekstraat blijft open voor het verkeer aangezien dit onderdeel is van een busroute. Fietspad wordt dus niet verhoogd doorgetrokken. Aanzetten tot fietssuggestiestroken in de straat worden voorzien. Daar dit een enkelrichtings-sstraat is met uitrijdend verkeer richting N3 dient er geen beveiliging voor de fietser voorzien te worden die vanaf de N3 de Broekstraat inrijdt. Het noordelijke gedeelte van de rotonde 'Jazzfontein' werd reeds aangepast tijdens de uitvoering van het TV3V dossier op de Leuvensesteenweg. De zuidelijke en oostelijke takken dienen echter nog wel aangepast te worden. Zo dient de zuidelijke tak van de Leuvensesteenweg (richting Tervuren centrum) licht gemodificeerd worden; het middeneiland wordt versmald zodat deze tak haakser aansluit op de rotonde. Dit zorgt voor een reductie van de snelheid en een veiligere situatie. De fietspaden op de rotonde liggen buiten de voorrang; de reden hiervoor is het consequent toepassen van eenzelfde regeling voor de gehele rotonde."

De argumentatie van de verzoekende partijen dat de bestreden beslissing geen enkele paragraaf zou wijden aan de impact op de mobiliteit kan, gelet op de voorgaande overwegingen, niet worden bijgetreden en lijkt uit te gaan van een verkeerde en selectieve lezing van de bestreden beslissing. Anders dan de verzoekende partijen aanvoeren, valt de bestreden beslissing evenmin op te splitsen in twee delen en hebben de geciteerde overwegingen wel degelijk ook betrekking op de herinrichting van de Albertlaan en de toegang tot de Hoogvorstwijk.

Uit voormelde overwegingen blijkt naar het oordeel van de Raad voldoende op grond van welke met de ruimtelijke ordening verband houdende redenen de verwerende partij de bestreden beslissing heeft gesteund en de mobiliteitsimpact van de aanvraag concreet heeft beoordeeld en afgewogen. Deze uitvoerige en omstandige motivering getuigt niet van een kennelijke onredelijkheid.

Bovendien betreft de stelling van de verwerende partij dat het eenrichtingsverkeer in de Albertlaan de enige veilige oplossing is, geen post factum motivering zoals de verzoekende partij in haar wederantwoordnota aangeeft. De verwerende partij motiveert immers uitdrukkelijk bij de beschrijving van de omgeving en de aanvraag, onder het punt 'beleidsmatig gewenste ontwikkelingen', dat *“het kruispunt met de Brusselsesteenweg wordt heringericht om de veiligheid en het comfort van de zachte weggebruiker te verhogen, het comfort en de doorstroming van het openbaar vervoer te verbeteren en de veiligheid voor autobestuurder te verhogen.”* De verzoekende partijen tonen met deze kritiek bovendien de kennelijke onredelijkheid of onjuistheid van de bestreden beslissing niet aan.

De kritiek van de verzoekende partijen inzake het gebrek aan inspraak van de omwonenden en de stelling dat de omwonenden het instellen van eenrichtingsverkeer zouden beschouwen als een grote fout, overtuigt evenmin. Onder de bespreking van het eerste middel is immers reeds vastgesteld dat de verzoekende partijen op basis van het aanplakkingsformulier over voldoende aanwijzingen beschikten om bij de gemeente kennis te nemen van de plannen en de concrete details van de aanvraag en desgevallend bezwaar in te stellen.

4.

Het middel wordt verworpen.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

1.

In een derde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 36ter, §3 van het decreet van 20 oktober 1997 betreffende het natuurbewoud en het natuurlijk milieu (hierna: Natuurdecreet) en van artikel 3.1, 3.2, b), artikel 5, 6 en 13 van de richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's.

De verzoekende partijen merken op dat de vooropgestelde werken palen aan een speciale beschermingszone en stellen dat het vernieuwen van het wegdek met het kappen en herplanten van bomen evident een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van die speciale beschermingszone vormt. Uit geen enkel element blijkt dat dit niet het geval zou zijn.

De verzoekende partijen verwijzen nog naar rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie en de Raad van State en besluiten dat de verwerende partij door de vergunning te verlenen zonder een passende beoordeling de in het middel aangehaalde bepalingen schendt.

2.

De verwerende partij betwist het belang van de verzoekende partijen bij het middel en werpt op dat hun kritiek en argumentatie over het belang betrekking heeft op het kruispunt N3/Albertlaan en niet op het fietspad langs het Zoniënwoud. Verder laat zij gelden dat in de bestreden beslissing uitvoerig wordt verwezen naar het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 7 november 2017 waarbij het agentschap benadrukt dat het dossier meermaals met de aanvrager werd besproken en dat er eveneens overleg is geweest op het terrein. De verwerende partij verwijst nog naar de overwegingen in de bestreden beslissing en het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos.

De verwerende partij verwijst nog naar hetgeen de Raad uiteengezet heeft in het schorsingsarrest en wijst er op dat het Agentschap Wegen en Verkeer degelijke afspraken heeft gemaakt met het Agentschap voor Natuur en Bos. Het agentschap adviseerde de aanvraag dan ook gunstig en stelde uitdrukkelijk dat geen passende beoordeling vereist is en geen bestaande natuurwaarden worden geschaad, zodat de verwerende partij hierop kon voortgaan.

3.

In hun wederantwoordnota stellen de verzoekende partijen vast dat de Raad in het schorsingsarrest geoordeeld heeft dat zij belang hebben bij het middel.

Zij wijzen verder op de nabijgelegen speciale beschermingszone 'Zoniënwoud', waarvan volgens hen een van de belangrijkste doelstellingen het realiseren van een voldoende geschikt leefgebied voor verschillende vliegende diersoorten is. Zoals ook vermeld wordt in de bestreden beslissing, wordt een groot aantal bomen gerooid. De verzoekende partijen voeren aan dat op geen enkele wijze onderzocht of aangetoond is welke impact het rooien van een groot aantal bomen aan de rand van de speciale beschermingszone zal hebben op de vliegende diersoorten.

Beoordeling door de Raad

1.

De verwerende partij betwist het belang van de verzoekende partijen bij het middel.

Volgens artikel 35, derde lid DBRC-decreet geeft een aangevoerde onwettigheid alleen aanleiding tot een vernietiging, als de partij die ze aanvoert, wordt benadeeld door de ingeroepen onwettigheid. Het Grondwettelijk Hof heeft over deze bepaling onder meer geoordeeld dat de Vlaamse bestuursrechtscollèges deze bepaling conform het Unierecht dienen uit te leggen (HvJ, 13 november 1990, C-106/89, Marleasing, punt 8) en dat een verzoekende partij geen belang moet hebben bij een middel van openbare orde (GwH 5 juli 2018, nr. 87/2018, overwegingen B.29.5 en B.29.6).

Hoewel de verwerende partij niet onterecht stelt dat de verzoekende partijen hun belang louter steunen op de heraanleg van het kruispunt met de Albertlaan, volstaat dit niet om het middel bij gebrek aan belang te verwerpen. De verzoekende partijen hebben belang bij het beroep als omwonenden van het vergunde project en de heraanleg van de N3. Het middel waarin de verzoekende partijen aanvoeren dat de heraanleg van de N3 met fietspaden significante effecten heeft voor de speciale beschermingszone 'het Zoniënwoud' kan hier worden ingepast.

Bovendien heeft het middel betrekking op artikel 36ter, §3 Natuurdecreet, dat de implementatie vormt van artikel 6, lid 3 van de richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Habitatrichtlijn), zodat rekening dient te worden gehouden met de rechtspraak van het Hof van Justitie inzake toegang tot de rechter in milieuaangelegenheden (Mededeling van de Europese Commissie van 28 april 2017

betreffende toegang tot de rechter in milieuaangelegenheden, C(2017)2616, Pb.C, nr. 275 van 18 augustus 2017). Meer bepaald oordeelde het Hof van Justitie reeds inzake artikel 6, lid 3 van de Habitatrichtlijn, dat de nuttige werking van de Habitatrichtlijn en het doel ervan vereisen dat particulieren zich in rechte daarop kunnen beroepen en dat de nationale rechterlijke instanties deze richtlijn in aanmerking kunnen nemen als element van het Unierecht teneinde met name na te gaan of de nationale autoriteit die een vergunning heeft afgegeven voor een plan of een project, de krachtens artikel 6, lid 3 van die richtlijn op haar rustende verplichtingen is nagekomen en aldus binnen de grenzen van de beoordelingsmarge is gebleven die deze bepaling de bevoegde nationale autoriteiten laat (HvJ 8 november 2016, nr. C243/15, LZ II, punt 44).

De verzoekende partijen hebben belang bij dit middel.

2.

In de mate dat de verzoekende partijen de schending aanvoeren van de richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (SEA-richtlijn), is het middel niet ontvankelijk. De bepalingen van richtlijn 2001/42/EG, in België omgezet in Titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) zijn niet van toepassing op vergunningsaanvragen voor individuele projecten. Zelfs indien het betoog van de verzoekende partijen met de nodige soepelheid gelezen wordt als een aangevoerde schending van richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (project-MER-richtlijn) en de omzetting daarvan in titel IV DABM en het project-MER-besluit van 10 december 2004, dan nog dient de Raad vast te stellen dat het middel daarover niet de minste uiteenzetting bevat zodat het alsnog onontvankelijk is.

Voor het overige voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 36ter Natuurdecreet aangezien een passende beoordeling zou ontbreken.

Artikel 36ter, §§3 en 4 Natuurdecreet bepalen:

“§ 3. Een vergunningsplichtige activiteit die, of een plan of programma dat, afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, dient onderworpen te worden aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone.

...

De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het opstellen van de passende beoordeling.

...

Indien een vergunningsplichtige activiteit of een plan of programma niet onderworpen is aan de verplichting tot milieu-effectrapportage overeenkomstig de wetgeving in uitvoering van de project-MERrichtlijn of de plan-MERrichtlijn, vraagt de administratieve overheid steeds het advies van de administratie bevoegd voor het natuurbehoud.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen in verband met de inhoud en de vorm van de passende beoordeling.

§ 4. De overheid die over een vergunningsaanvraag, een plan of programma moet beslissen, mag de vergunning slechts toestaan of het plan of programma slechts goedkeuren indien het plan of programma of de uitvoering van de activiteit geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken speciale beschermingszone kan veroorzaken. De bevoegde overheid draagt er steeds zorg voor dat

door het opleggen van voorwaarden er geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan ontstaan.”

Overeenkomstig artikel 2, 30° van het Natuurdecreet wordt onder ‘betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone’ verstaan:

“een aantasting die meetbare en aantoonbare gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone, in de mate er meetbare en aantoonbare gevolgen zijn voor de staat van instandhouding van de soort(en) of de habitat(s) waarvoor de betreffende speciale beschermingszone is aangewezen of voor de staat van instandhouding van de soort(en) vermeld in bijlage III van dit decreet voor zover voorkomend in de betreffende speciale beschermingszone.”

3.

De verwerende partij overweegt in de bestreden beslissing wat betreft de betekenisvolle aantasting van speciale beschermingszones:

“ ...

Voor het traject grenzend aan het Zoniënwoud is het niet de bedoeling om het bestaande talud tussen wegberm en bos aan te passen. Dit betekent dat er geen permanente impact of inname is op het habitatrichtlijngebied. Alleen tijdens de werken zal er tijdelijk een beperkte verstoring zijn langs de bosrand. Er is geen passende beoordeling vereist.

...”

De verwerende partij erkent in de bestreden beslissing dat het habitatrichtlijngebied ‘Zoniënwoud’ nabijgelegen is, maar overweegt op basis van het gunstige advies van het Agentschap voor Natuur en Bos dat er geen passende beoordeling vereist is. Meer bepaald oordeelt de verwerende partij dat het traject wel grenst aan het Zoniënwoud, maar dat het niet de bedoeling is om het bestaande talud tussen de wegberm en het bos aan te passen. Aangezien er bijgevolg geen permanente inname is van of impact op de speciale beschermingszone, maar slechts een tijdelijke verstoring van de bosrand besluit zij dat een passende beoordeling niet vereist is.

De beoordeling van de verwerende partij komt de Raad niet als foutief dan wel kennelijk onredelijk over. Uit de bestreden beslissing blijkt duidelijk waarom de verwerende partij, in navolging van het Agentschap voor Natuur en Bos, aanneemt dat er geen passende beoordeling vereist is.

Het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 7 november 2016 is te beschouwen als een screening in functie van de habitattoets waarbij wordt nagegaan of voor de vergunningsplichtige activiteit een passende beoordeling vereist is en waarbij meer bepaald wordt nagegaan of er eventuele schadelijke effecten voor de speciale beschermingszone ontstaan. Van zodra uit de screening volgt dat een risico bestaat dat de aangevraagde werken een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone kunnen veroorzaken, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd.

De Raad stelt vast dat het agentschap terecht tot het besluit is kunnen komen dat, aangezien slechts een tijdelijke en beperkte verstoring langs de bosrand te verwachten is van de aangevraagde werken, geen risico bestaat op een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone, zodat geen passende beoordeling moet worden opgemaakt. Tegen de overweging in de bestreden beslissing, overgenomen uit het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos, staat de loutere stelling van de verzoekende partijen dat het voorwerp van de aanvraag “evident” een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone kan vormen.

Door in hun wederantwoordnota nog te argumenteren dat de nabijgelegen speciale beschermingszone 'Zoniënwoud' als een van de belangrijkste doelstellingen heeft het realiseren van een voldoende geschikt leefgebied voor verschillende vliegende diersoorten en dat op geen enkele manier wordt onderzocht of aangetoond welke impact het rooien van een groot aantal bomen aan de rand hiervan zal hebben op deze soorten, overtuigen zij niet van het tegengestelde. De verzoekende partijen brengen geen enkel draagkrachtig gegeven bij waaruit blijkt dat er een risico bestaat dat het aangevraagde project een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone 'Zoniënwoud' kan veroorzaken. Indien redelijkerwijze niets er op wijst dat een passende beoordeling in de zin van het Natuurdecreet noodzakelijk is, kan niet worden verwacht van de verwerende partij dat zij hierop uitvoerig ingaat in de motivering van de bestreden beslissing.

Het middel wordt verworpen.

D. Vierde middel

Standpunt van de partijen

De verzoekende partijen voeren in hun wederantwoordnota een nieuw, vierde middel aan waarin zij de schending inroepen van artikel 4.2.25 VCRO, het Gemeentedecreet, de Nieuwe Gemeentewet en het decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en plaatsing en bekostiging van verkeerstekens en het beginsel van verbod op bevoegdheidsoverschrijding.

De verzoekende partijen voeren aan dat de verwerende partij met de bestreden beslissing de wijziging goedkeurt van tweerichtingsverkeer naar eenrichtingsverkeer in de Albertlaan, minstens dat *de facto* een ontwerp vergund wordt waarvan de uitvoering geen enkele andere mogelijkheid meer toelaat, terwijl de gemeenteraad bevoegdheid is om een dergelijke wijziging goed te keuren. Volgens de verzoekende partijen heeft de verwerende partij haar bevoegdheid aldus overschreden.

Hoewel de gemeente Tervuren in haar verzoekschrift tot tussenkomst in het kader van de schorsingsprocedure uitdrukkelijk aangaf dat het de gemeenteraad is die bevoegd is om verkeersreglementen aan te nemen die leiden tot een wijziging van een tweerichtingsstraat naar een eenrichtingsstraat, wijzen de verzoekende partijen er op dat de gemeente recentelijk tot het inzicht is gekomen dat zij in feite over geen enkele beslissingsbevoegdheid meer beschikt. Ter ondersteuning van deze bewering verwijzen de verzoekende partijen naar de communicatie van de gemeente Tervuren waarin de bewoners geïnformeerd worden dat er een proefproject wordt opgesteld om het inrijverbod van de Albertlaan vanop de Tervurenlaan te testen. In deze communicatie geeft de gemeente aan dat "*de mogelijkheid om de Albertlaan ook in te rijden vanop de Tervurenlaan een aantal infrastructurele ingrepen [vereist] zoals bijkomende lichten en een korte afslagstrook die afwijken van de goedgekeurde bouwvergunning*". Volgens de verzoekende partijen is de beheerder van de gewestweg op deze wijze schijnbaar beslissingsbevoegdheid geworden over het al dan niet beslissen tot het instellen van eenrichtingsverkeer in de Albertlaan. De aanvrager noch de verwerende partij beschikken over enige bevoegdheid om zulke wijziging goed te keuren, of om de bevoegdheid van de gemeenteraad dermate uit te hollen dat deze in wezen slechts één keuze kan maken.

Beoordeling door de Raad

1.

De Raad stelt vast dat het vierde middel pas wordt aangevoerd in de wederantwoordnota van de verzoekende partijen.

Een nieuw middel moet om ontvankelijk te zijn in beginsel in het inleidend verzoekschrift worden uiteengezet teneinde de rechten van verdediging van de andere partijen te vrijwaren. Dit doet geen afbreuk aan het beginsel dat een verzoekende partij na het verstrijken van een termijn middelen die de openbare orde raken of waarvan de grondslag pas later aan het licht komt, kan aanvoeren (GwH 5 juli 2018, nr. 87/2018, overweging B.27).

De Raad stelt vast dat een bevoegdheidsoverschrijding, zoals opgeworpen in het nieuw aangevoerde vierde middel, de openbare orde raakt zodat er reden is om het vierde middel alsnog te beoordelen. Ter vrijwaring van de rechten van verdediging heeft de verwerende partij de gelegenheid gekregen om haar standpunt ter zake te vertolken.

2.1

Voor zover de verzoekende partijen een schending van artikel 4.2.25 VCRO aanvoeren, merkt de Raad op dat, zoals blijkt uit het feitenrelaas, de gemeenteraad van de gemeente Kraainem en de gemeenteraad van de gemeente Tervuren op 24 januari 2017, respectievelijk 31 januari 2017 het tracé van de wegen hebben goedgekeurd. De verzoekende partijen zetten de beweerde schending niet uiteen.

2.2

Artikel 5, §1 van het decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van de verkeerstekens luidt als volgt:

“Onder voorbehoud van artikel 6, stelt de gemeente de aanvullende reglementen vast op de gemeentewegen die zich op haar grondgebied bevinden.

In afwijking van artikel 43, § 2, 2°, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 kan de gemeenteraad die bevoegdheid toevertrouwen aan het college van burgemeester en schepenen.

De gemeente deelt de tekst van de aanvullende reglementen op de gemeentewegen mee aan de Vlaamse Regering.

De gemeente vermeldt in die mededeling de locaties waar ze de verkeersborden ter uitvoering van het aanvullend reglement plaatst.”

De partijen betwisten niet dat de gemeenteraad bevoegd is om aanvullende verkeersreglementen aan te nemen.

De verzoekende partijen menen evenwel dat de verwerende partij als vergunningverlenende overheid haar bevoegdheid te buiten is gegaan doordat de bestreden beslissing de wijziging goedkeurt van de Albertlaan van tweerichtingsstraat naar eenrichtingsstraat, minstens dat uit de recente communicatie van de gemeente omtrent het proefproject blijkt dat de gemeenteraad over geen enkele beslissingsbevoegdheid of beslissingskeuze meer beschikt om de wijziging in de Albertlaan van tweerichtingsverkeer naar eenrichtingsverkeer goed te keuren.

De Raad merkt vooreerst op dat de verzoekende partijen onterecht voorhouden dat de bestreden beslissing eenrichtingsverkeer instelt in de Albertlaan. Zoals uit geciteerde bepalingen blijkt, is enkel de gemeente bevoegd voor het goedkeuren van een aanvullend verkeersreglement op het wegverkeer dat eenrichtingsverkeer instelt in de Albertlaan. Het goedkeuren van een aanvullend verkeersreglement is dan ook een gemeentelijke aangelegenheid die zich onderscheidt van de bevoegdheid van het vergunningverlenend bestuursorgaan om aan de hand van de beoordelingsgronden die zijn opgenomen in de VCRO een beslissing te nemen over een

aanvraagdossier. De bestreden beslissing stelt geen eenrichtingsverkeer in. Het aanvraagdossier bevat overigens geen verzoek om eenrichtingsverkeer in te stellen.

De verzoekende partijen overtuigen evenmin waar zij stellen dat de bevoegdheid van de gemeenteraad voor het goedkeuren van een aanvullend verkeersreglement dermate uitgehold is door de bestreden beslissing dat de gemeenteraad over geen enkele beslissingsbevoegdheid of beslissingskeuze zou beschikken. Volgend op de gemeenteraadsbeslissing over de zaak van de wegen en de stedenbouwkundige vergunning voor de wegeniswerken, zal eenrichtingsverkeer in de Albertlaan enkel ingesteld worden wanneer hiertoe een aanvullend verkeersreglement op het wegverkeer wordt vastgesteld. De enkele omstandigheid dat de mogelijkheid om de Albertlaan ook in te rijden vanaf de Tervurenlaan een aantal infrastructurele ingrepen vereist die afwijken van de met de bestreden beslissing vergunde werken, doet aan deze vaststelling geen afbreuk. De bestreden beslissing raakt niet aan de bevoegdheid van de gemeenteraad voor het goedkeuren van aanvullende verkeersreglementen op het wegverkeer.

3.

Uit hetgeen wordt aangevoerd blijkt niet dat de verwerende partij haar bevoegdheid te buiten zou zijn gegaan.

Het middel wordt verworpen.

VII. KOSTEN

De verzoekende partijen verzoeken in hun wederantwoordnota om de kosten van het geding, met inbegrip van een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro, ten laste te leggen van de verwerende partij. De verwerende partij verzoekt om een rechtsplegingsvergoeding van 840 euro ten laste te leggen van de verzoekende partijen.

Artikel 21, §7 DBRC-decreet bepaalt dat de Raad een rechtsplegingsvergoeding kan toekennen, die een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en honoraria van de advocaat van de partij die ten gronde in het gelijk wordt gesteld. Door de verwerping van de middelen wordt de verwerende partij ten gronde in het gelijk gesteld.

Artikel 20/1, §1 van het Procedurebesluit bepaalt dat het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding 700 euro bedraagt. Artikel 20/1, §2, eerste lid van het Procedurebesluit bepaalt dat het basisbedrag vermeld in paragraaf 1 wordt verhoogd met een bedrag dat overeenstemt met 20% van de voormelde bedragen, als het beroep tot vernietiging gepaard gaat met een vordering tot schorsing als vermeld in artikel 40, §1 of artikel 40, §2 van het DBRC-decreet.

Gegeven de omstandigheid dat de vordering tot vernietiging gepaard ging met een vordering tot schorsing van de bestreden beslissing, wordt de rechtsplegingsvergoeding begroot op 840 euro.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De afstand van geding in hoofde van de derde verzoekende partij wordt vastgesteld.
2. De Raad verwerpt de vordering tot vernietiging.
3. De Raad legt de kosten van het beroep bestaande uit het rolrecht van de verzoekende partijen, bepaald op 900 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 840 euro verschuldigd aan de verwerende partij, ten laste van de verzoekende partijen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 23 oktober 2018 door de zesde kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zesde kamer,

Elien GELDERS

Karin DE ROO